

ПЕДАГОГІЧНА МАЙСТЕРНІСТЬ ВИКЛАДАЧІВ – ВАЖЛИВА УМОВА ФОРМУВАННЯ МАЙБУТНЬОГО ФАХІВЦЯ СОЦІАЛЬНОЇ СФЕРИ

САЙКУН Н.

Copyright © 2013

В сучасних соціально-економічних умовах, в Україні особливої актуальності набуває проблема розвитку професійної майстерності викладачів вищих навчальних закладів, які здійснюють підготовку фахівців соціальної сфери. Ефективна підготовка соціальних працівників є одним із центральних завдань вищої школи та керуючим принципом державної освітньої політики. Особлива увага відводиться викладачам вищих навчальних закладів, які покликані вирішувати складний комплекс питань у системі підготовки соціальних працівників, формуванні їх як творчих та успішних фахівців, впевнених у своїх знаннях та спрямованих на активність і комунікабельність. А розв'язання цих завдань під силу тільки висококваліфікованому викладачеві, котрий володіє відповідною теоретичною та методичною підготовкою та необхідними особистісними якостями.

Мета дослідження – розглянути педагогічну майстерність як основну умову продуктивної роботи викладачів, а також як важливу умову формування особистості майбутнього соціального працівника. **Об'єктом дослідження** є педагогічна майстерність викладачів соціальної роботи як основа їх професійної діяльності. **Предмет дослідження** – вплив педагогічної майстерності викладачів на формування професійних знань, умінь, навичок і здібностей студентів напряму “Соціальна робота”.

Комплексне дослідження даної проблематики дозволяє зробити наступні **висновки**:

1. Педагогічна майстерність – це комплекс якостей особистості, що забезпечує високий рівень самоорганізації професійної діяльності викладача [5].

Високий рівень педагогічної майстерності викладачів соціальної сфери передбачає: 1) глибоке знання дисципліни; 2) методичну озброєність викладача, що забезпечує раціональну організацію навчального процесу; 3) уміння “бачити студентів”, розуміти їх інтереси й запити, визначати найбільш доцільні форми й методи впливу на них; 4) вмиле використання якостей своєї власної особистості при організації діяльності студентів.

2. Головними складовими педагогічної майстерності є професійна спрямованість, професійне знання предмету, методики його викладання, педагогічні здібності, педагогічна техніка [2].

Професійна спрямованість виявляється у позитивному відношенні до професії, бажання удосконалитись, пошуку нових стилів викладання своєї дисципліни.

Професійні знання – знання предмету, що викладається, його методики, а також уміння синтезувати науки, які вивчаються. Тобто, викладач при підготовці соціальних працівників повинен викладати свою дисципліну, використовуючи знання з інших дисциплін. Педагогічні здібності – це сукупність індивідуально-психологічних якостей і властивостей викладача, що забезпечують його професійний розвиток і досягнення високих результатів у його діяльності. До таких якостей належать: компетентність, наполегливість, терпимість, толерантність, впевненість, вимогливість та багато інших. Педагогічна техніка являє собою форму організації поведінки викладача, яка включає дві групи умінь: уміння управляти собою та уміння взаємодіяти у процесі вирішення педагогічних задач. Тобто викладачі, які здійснюють підготовку соціальних працівників повинні, повинні правильно обирати правильний тон спілкування, володіти дикцією, мімікою, жестами, уміти управляти увагою студентів, а також яскраво передавати інформацію. Від цього буде залежати рівень засвоєння і розуміння поданої інформації.

3. В ході дослідження було з'ясовано, що на педагогічну майстерність викладачів суттєво впливає їх вік і стаж роботи. Вік і стаж роботи – об'єктивно-особистісні фактори, які відображають різні етапи процесу самореалізації особистості викладача: від становлення до зрілості і згасання творчої енергії. Віковий показник викладача – це нестаріння, що виражається в стані душі, що зберігає риси молодості, умінні розуміти кожне нове покоління, помножене на мудрість життєвого досвіду. У групі об'єктивно-особистісних факторів, що впливають на педагогічну діяльність, важливе місце займає професійна стійкість, яка трактується як тривале самоздійснення особистості в обраній професії занаявності почуття впевненості у правильності і обґрунтованості свого вибору. Склад студентських груп, багатовимірність характеристик студентів у значній мірі впливають на працю викладача. І не все тут піддається розвитку, зміні. В останні роки все частіше можна почути нарікання викладачів на зниження інтересу до навчального процесу, на відсутність здібних, талановитих студентів, таких, які прагнуть допомагати іншим.

4. В освітньому процесі у майбутніх соціальних працівників формуються й розвиваються професійні компетенції, які визначають готовність до професійної діяльності. Поняття “професійна підготовка” включає в себе сукупність загальних і спеціальних компетенцій, що забезпечують успішну роботу за певною спеціальністю. Якщо майбутні соціальні працівники сформують професійні навички ще в стінах вищого навчального закладу, вони зможуть впевненіше стати на шлях самостійного оволодіння професійної майстерності. Тому дуже важливою є педагогічна майстерність їх “наставників”. Саме від неї і буде залежати наскільки студенти оволодіють теоретичними знаннями у відповідних напрямках соціальної роботи, який рівень інтересу і зацікавленості буде у них до майбутньої професії та чи зможуть вони реалізувати отримані знання на практиці.

1. Вітвицька С.С. Основи педагогіки вищої школи : Методичний посібник для студентів магістратури / Вітвицька С.С. – Київ : Центр навчальної літератури, 2003. – 316 с.

2. Есарева З.Ф. Особенности деятельности преподавателя высшей школы / З.Ф. Есарева – Л. : Изд-во ЛГУ, 1974, 1974. – 276 с.

3. Занина Л.В. Основы педагогического мастерства / Занина Л.В., Меньшикова Н.П. – Ростов н/Д : Феникс, 2003. – 288 с.

4. Макаренко А.С. Изб. произведения / А.С. Макаренко. – К. : Рад. школа, 1985. – Т. 3. Педагогическая энциклопедия. – М. : Сов энциклопедия. – Т. 2. – С. 39.

5. Неперервна професійна освіта: проблеми, пошуки, перспективи [За ред. І.А. Зязюна]. – К. : Віпол, 2000. – 636 с.